משל דאחשורוש והמן כו'. כלומר יש ללמוד מאחשורוש שאף בדעתו היה להשמידן: (להחזירן[ב]) למוטב. שגזרו עליהן תעניות לתשובה כדכתיב[ב] לוס וכי ומספד שק ואפר יוצע לרבים: [ג] חוץ ממקרא מגילה. ואם תאמר גר חנוכה כבר פסקו הנביאים אבל בימי מרדכי היו חגי זכריה ומלאכי: מעבדות לחירות. ביציאת מצרים אמרו שירה על הים: הכי הלל נמי נימא. שהיא שירה: הכי גרסי' אמר רבא[ד] בשלמא התם כו' ולא עבדי פרעה. שהרי לחירות יצאו: אכתי עבדי אחשורוש אנן. דלא נגאלו אלא מן המיתה: בין לרבא. דאמר להכי לא אמרי[ט] הלל דאכתי עבדי אחשורוש הוו הא לאו הכי אמרינן: בין לרב נחמן. דאמר קריאת מגילה במקום הלל: (ד) הוכשרו שאר ארצות לומר שירה. על נס המאורע להם: ותו ליבא. נביאים: נבואה שהוצרכה לדורות. ללמוד תשובה או הוראה וכל הנך מ"ח הוצרכו ובהלכות גדולות[ה] (ה) מנויין מסדר עולם[מ] [א] אברהם יצחק יעקב משה ואהרן יהושע פנחס ויעל מלאך ה' מן הגלגל אל הבוכים (שופטים ב) זה פנחס[נ] ויבא איש האלהים אל עלי (שמואל א ב) זה אלקנה[ס] עלי שמואל גד נתן דוד שלמה עידו קרא[עמ] אל המזבח בבית אל[ע] מיכיהו בן ימלה בימי אחאב עובדיה אחיה השילוני ויהוא בן חנני בימי אסא[פ] עזריה בן עודד חזיאל [הלוי] מבני מתניה אליעזר בן דודו ממורישה[פא] כולן בימי יהושפט בדברי הימים (ב כ) ובימי ירבעם בן יואש הושע עמוס ובימי יותם מיכה המורשתי ובימי אמציה אמוץ אמוץ אמר לאמציה מבוע דרשת אלהי אדום[פב] ואליהו ואלישע ויונה בן אמיתי ישעיה בימי מנשה יואל נחום חבקוק בימי יאשיה לפניה אוריה מקרית יערים ירמיה (ה) בגולה יחזקאל דניאל בשנת ב' לדריוש בדוך נריה שריה מחסיה חגי זכריה מלאכי ומרדכי בלשן בסדר עולם ועל דניאל אמרינן לעיל (דף ג.) איהו נביאי ואיהו לאו נביא אלא אפיק דניאל ועייל שמעיה שאמר לרחבעם[פג] אל תעלו ואל תלחמו עם אחיכם בני ישראל שניס לא ידעתי[פד] [ב]: נתבצר להם. לשון גבוה[פה] כמו ובצורות בשמים (דברים ט): בשהיא אחות אהרן. ועדיין לא נולד משה: פתילות למקדש. (ו) משכן שילה: משום יחוד. שהוא גבוה ואין לו לא ואין אדם יכול להתייחד שם עמה כמו בבית: לב אחד. שרף יש לו כמו אילן אבל אין לו בענפיו אלא בגזעו על פני כל גופהו: רמה קרני ולא רמה פכי. זו היא נבואתה שנתנבאת על שאול ויהוא שלא תימשך מלכותן במשיחת דוד ושלמה כתיב[פו] קרן השמן ובמשיחת שאול ויהוא כתיב[פז] פך: וכי רואין דם בלילה. שנאמר (שמואל ב כה) אם אשאיר לנגל עד אור הבקר משתין בקיר שמע מינה דהוה בלילה וכי מראין[פח] דם בלילה אם טמא או טהור הלא צריך להבחין מראיתו אם מה' דמים הטמאים באשה הוא[פט]: וכי דנין דיני נפשות בלילה. והא כתיב (ירמיה כא) דינו לבוקר משפט וכתיב והוקע אותם לה'[צ] נגד השמש[צא] (במדבר כה): כליתני

פרעה אלא הכא הללו עבדי ה' ולא עבדי אחשורוש אכתי עבדי אחשורוש אנן [ג] בין לרבא בין לר"נ קשיא והא תניא משנכנסו לארץ לא הוכשרו כל הארצות לומר שירה כיון שגלו חזרו להכשירן הראשון ותו ליבא והכתיב [ג] ויהי איש אחד מן הרמתים צופים[צב] אחד ממאתים צופים שנתנבאו להם לישראל מיהוה טובא הוו כדתניא הרבה נביאים עמדו להם לישראל כפלים כיוצאי מצרים אלא נבואה שהוצרכה לדורות נכתבה ושלא הוצרכה לא נכתבה רבי שמואל בר נחמני אמר[צג] אדם הבא משתי רמות שצופות (ז) זו את זו רבי חנין אמר אדם הבא מבני אדם שעומדין ברומו של עולם ומאן נינהו בני קרח דכתיב [ד] ובני קרח לא מתו [ד] תנא משום רבינו מקום נתבצר להם בגיהנם ועמדו עליו. שבע נביאות מאן נינהו שרה מרים דבורה חנה אביגיל חולדה ואסתר שרה דכתיב [ה] אבי מלכה ואבי יסכה [ו] ואמר ר' יצחק יסכה זו שרה ולמה נקרא שמה יסכה שסכתה ברוח הקדש שנאמר [ז] כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה ד"א יסכה שהכל סוכין ביופיה | מרים דכתיב [ח] ותקח מרים הנביאה אחות [ט] אהרן[צד] ולא אחות משה אמר ר"נ אמר רב שהיתה מתנבאה כשהיא אחות אהרן ואומרת עתידה אמי שתלד בן שיושיע את ישראל ובשעה שנולד נתמלא כל הבית כולו אורה עמד אביה ונשקה על ראשה אמר לה בתי נתקיימה נבואתיך וכיון שהשליכוהו ליאור עמד אביה וטפחה על ראשה ואמר לה בתי היכן נבואתיך היינו דכתיב [ח] ותתצב אחותו מרחוק לדעת מה יהא בסוף נבואתה דבורה דכתיב [ט] ודבורה אשה נביאה אשת לפידות מאי אשת לפידות שהיתה עושה פתילות למקדש[צה] [י] והיא יושבת תחת תומר מאי שנא תחת תומר אמר ר' שמעון בן אבשלום[צו] משום יחוד דבר אחר [י] מה תמר זה אין לו אלא לב אחד אף ישראל שבאותו הדור לא היה להם אלא לב אחד לאביהן שבשמים חנה דכתיב [כ] ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה' רמה קרני בה' [כא] רמה קרני ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוא שנמשחו בפך לא נמשכה מלכותן [ל] אין קדוש כה' כי אין בלתך [כב] אמר רב יהודה בר מנשיא אל תקרי בלתך אלא לבלותך שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם מעשה ידיו מבלין אותו אבל הקדוש ברוך הוא מבלה מעשה ידיו [ל] ואין צור כאלהינו[כג] [מ] אין צייר כאלהינו אדם צר צורה על גבי הכותל ואינו יכול להטיל בה רוח ונשמה קרבים ובני מעים אבל הקב"ה צר צורה בתוך צורה ומטיל בה רוח ונשמה קרבים ובני מעים אביגיל דכתיב [מ] והיה היא רוכבת על החמור ויורדת בסתר ההר מן ההר מיבעי ליה אמר רבה בר שמואל על עסקי דם הבא מן הסתרים נטלה דם והראתה לו אמר לה וכי מראין[כד] דם בלילה אמרה לו וכי דנין דיני נפשות בלילה אמר לה מורד

משל דאחשורוש והמן למה הדבר דומה לשני בני אדם לאחד היה לו תל בתוך שדהו ולאחד היה לו חריץ בתוך שדהו בעל חריץ אמר מי יתן לי תל זה בדמים בעל התל אמר מי יתן לי חריץ זה בדמים לימים נזדווגו זה אצל זה אמר לו בעל חריץ לבעל התל מכור לי תילך אמר לו טול אותה[פ] בחנם והלואי [א] ויסר המלך את טבעתו אמר רבי אבא בר כהנא גדולה הסרת טבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להן לישראל שכולן לא החזירום למוטב ואילו הסרת טבעת החזירתן למוטב. ת"ר ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות נתנבאו להם לישראל ולא פחתו ולא הותירו על מה שכתוב בתורה[ב] חוץ ממקרא מגילה מאי דרוש אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה (ג) ומה מעבדות לחירות אמרי' שירה ממיתה לחיים לא כל שכן אי הכי הלל נמי נימא (ג) [ג] לפי [ד] שאין אומרים הלל על נס שבחוצה לארץ יציאת מצרים דנס שבחוצה לארץ היכי אמרינן שירה כדתניא עד שלא נכנסו ישראל לארץ הוכשרו כל ארצות לומר שירה משנכנסו ישראל לארץ לא הוכשרו כל הארצות לומר שירה רב נחמן אמר [ג] קרייתא זו הלילא (ג) רבא אמר[ד] בשלמא התם [ב] הללו עבדי ה' ולא עבדי

משום יחוד דכתיב

יחוד. כשבאין אליה בני ישראל למשפט: ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה'. וה"נ הוה מצי לאתויי כל הפרשה שכל הנבואה[נג] על סנחריב נבוכדנצר והמן[מ] כמו שתרגם יונתן אלא קרא דריש פרשתא נקט: מורד

מסורת הש"ס עם הוספות

א) ערכין דף י: ע"ש, ב) שם, ג) [ערכין י: ע"ש היטב], ד) סנהדרין קי., ה) סנהדרין סט:, ו) [סוטה יב: ע"ש], ז) [סוכה דף מה:], ח) כריתות ו. הוריות יב., ט) ברכות י., י) ברכות י. ע"ש, כ) אסתר ד ג, ל) הלכות הספד, מ) פרק כ-כא ע"ש, נ) תנחומא ריש פרשת שלח, ס) ספרי ריש פרשת וזאת הברכה, ע) מ"א יג ב, פ) דה"ב כה טו, צ) דה"ב יא ד, ק) ש"א טז יג מ"א א לט, ר) ש"א י א מ"ב ט ג, ש) נדה דף יט., ת) סנהדרין לד: ע"ש.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר ר' יהושע בן קרחה קל וחומר ומה מעבדות לחירות: (ב) שם הלל נמי נימא אמר ר' יצחק לפי שאין וכו' שבחולה לארץ והרי יציאת מצרים דנס שבחולה לארץ ואמרי' הלילא התם כדתניא עד כל"ל: (ג) שם קרייתא זו הלילא מתקיף לה רבא מי דמי בשלמא התם: (ד) רש"י ד"ה בין לר' נחמן וכו' הלל הס"ד ואח"כ מ"ה לא הוכשרו: (ה) ד"ה נבואה וכו' ובהלכות גדולות הן מנויין ורובן יש ללמוד מסדר עולם וכו' קרא על המזבח וכו' בימי יאשיה לפניה וירמיה ואורייה מקרית יערים ליהויקים בגולה יחזקאל דניאל: (ו) ד"ה פתילות למקדש. למשכן שילה כה] בשעה שבני אדם באין ליטול עצה ממנה יושבת תחת תומר שלא תשב עמהם בסתר משום יחוד שהוא גבוה ואין לו לא ואין אדם יכול להתייחד שם עמה כמו בבית ותחת שאר אילנות יש צל שיש להם ענפים סמוך לעיקרן הס"ד: (ז) [מכת"י גמ' שלופום ודואות זו אם זו]:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה נבואה כו' אברהם כו'. נ"ב אבל בסדר עולם לא תשיב אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן עלי שלמה נריה מחסיה וחשיב במקומם ג' בני קרח אסף והימן ואיתן וידותן וזכריהו הכהן ודניאל כי לא תשיב במ"ח נביאים רק אחר מות משה אף שבנביאות תשיב כי לא היו רק ז' וכן נריה ומחסיה לא נכתבו נביאתן ולא נקראו נביאים וכן עלי ושלמה וע"ל ט"ו בדוך בן נריה כו': [ב] שם בסה"ד שנים לא ידעתי. נ"ב וסס מגני ועולד:

הגהות וציונים

פ] צ"ל אותו, וכ"ה בע"י (יעב"ץ): ג] בכת"י ובע"י ובכל הראשונים נוסף אפילו אות אחת: ג] עיין רי"ף ורא"ש (גליון): ד] גי' רי"ף ורא"ש מתקיף לה רבא מי דמי בשלמא (גליון), הנוסח "מתקיף לה" כ"ה בכל הדפו"י ומהרש"א הגיה כלפנינו, וכן הלשון יפה וכמו שהוא בערכין (דק"ס): ה] יש להוסיף ואי"ר אבהו, וכ"ה בע"י ובכת"י (רש"ש): ו] בע"י ובקצת כת"י נוסף מאי מן הרמתים: ז] [צ"ל וגו' אחות אהרן ולא וכו'] (גליון): ח] [צ"ל למשכן, וכן איתא בילקוט] (גליון), ובכת"י למשכן שילה: ט] [צ"ל אבי שלום ועי' תוס' יומא לח ע"ב ד"ה דלא ותוס' כתובות קד ע"ב ד"ה שני] (גליון): י] בכת"י ובע"י נוסף אל תקרי אין צור אלא אין צייר וכו': יא] בכת"י ובע"י וכי רואין: יב] [צ"ל החזירתן] (גליון): יג] בכת"י וברש"י שבע"י נוסף כאן דיבור ולא הותירו. מצוה: יד] ברש"י כת"י איתא כהוגן רבא אמר (דק"ס), עי' אות ד (ועי' מהרצ"ח בילקו"מ): טו] ברש"י שבע"י לא אמרינן: טז] קרא אל המזבח יעדי החוזה בד"ה ב ט ואפשר עידו החוזה הנזכר בד"ה ב יב היינו יעדי (גליון): יז] עיין בילקוט מפרשים: יח] בן דדָוָהe מְמֶרֻ̣ה, דה"ב כ, לז: יט] ושנים לא ידעתי א' עודד הנביא ד"ה ב ט"ו לפי פי' רד"ק ואחד חנני הרואה ד"ה ב ט"ז שהתנבא על אסא ולפי פשוטו כשמזכיר הנביא בשמו ושם אביו בנבואה בידוע שהוא נביא בן נביא וא"כ עזריה בן עודד ויהוא בן חנני נחשבים לנביאים המה ואביהם גם יש לחשוב זכריה בן יהוידע הכהן ד"ה ב כ"ד גם עודד הנביא שהתנבא בימי פקח בן רמליהו דה"ב כ"ח (גליון): כ] ברש"י שבע"י לשון גובה: כא] בכת"י רואין (ועי' אות יא): כב] נגד השמש ודוד אמר אם אשאיר לנבל מכל אשר לו עד אור הבקר (גליון): כג] צ"ל כל הפרשה שכולה נבואה (רש"ש): כד] עיין לקמן (טו, ב) בדרשה דשבעים בלחם נשכרו ובפרש"י (רש"ש): כה] נראה דחסר התיבות הס"ד ואח"כ מה"ד משום יחוד. בשעה וכו' (וכ"ה ברש"י שבע"י):

תורה אור השלם

א) וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן בֶּן הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר הַיְּהוּדִים:
[אסתר ג, י]

ב) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ:
[תהלים קיג, א]

ג) וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן הָרָמָתַיִם צוֹפִים מֵהַר אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶן יְרֹחָם בֶּן אֱלִיהוּא בֶן תֹּחוּ בֶן צוּף אֶפְרָתִי:
[שמואל א' א, א]

ד) וּבְנֵי קֹרַח לֹא מֵתוּ:
[במדבר כו, יא]

ה) וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת אַבְרָם שָׂרַי וְשֵׁם אֵשֶׁת נָחוֹר מִלְכָּה בַּת הָרָן אֲבִי מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה:
[בראשית יא, כט]

ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם אַל יֵרַע בְּעֵינֶיךָ עַל הַנַּעַר וְעַל אֲמָתֶךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע:
[בראשית כא, יב]

ז) וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאן כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת:
[שמות טו, כ]

ח) וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה יֵּעָשֶׂה לוֹ:
[שמות ב, ד]

ט) וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת לַפִּידוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא:
[שופטים ד, ד]

י) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תֹּמֶר דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית אֵל בְּהַר אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַמִּשְׁפָּט:
[שופטים ד, ה]

כ) וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמַר עָלַץ לִבִּי בַיְיָ רָמָה קַרְנִי בַיְיָ רָחַב פִּי עַל אוֹיְבָי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ:
[שמואל א' ב, א]

ל) אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ וְאֵין צוּר כֵּאלֹהֵינוּ: [שמואל א' ב, ב]

מ) וְהָיָה הִיא רֹכֶבֶת עַל הַחֲמוֹר וְיָרְדָה בְּסֵתֶר הָהָר וְהִנֵּה דָוִד וַאֲנָשָׁיו יֹרְדִים לִקְרָאתָהּ וַתִּפְגֹּשׁ אֹתָם: [שמואל א' כה, כ]

ליקוטי רש"י

ויסר המלך את טבעתו. הוא מתן כל דבר גדול שיש אלו מאת המלך להיות מי שהטבעת בידו שליט בכל דבר המלך [אסתר ג, י]. רבי יהושע בן קרחה. הא דגרסינן בכוליה הש"ס רבי יהושע בן קרחה היינו בן של ר"ע כדגרסינן המס (שבועות ו.) אמר לו ר' יהושע בנו של ר"ע לר"ע [בכורות נח. ע"ש בתוס']. יהושע בנו של ר' עקיבא הוא יהושע בן קרחה שר' עקיבא קרא היה כדאמרי' בבכורות (נח.) תון מן הקרא הזה [שבועות ו.]. קרייתא. קריאת המגילה [ערכין י:]. ובני קרח לא מתו. הס היו בעלה מחלה ובשעת המחלוקת הרחיקו בלבם לפיכך נתבצר להם מקום גבוה ושבו שם [במדבר כו, יא]. נתבצר. מלשון (ישעיה כז) עיר בצורה המקין להון הקב"ה מקום גבוה שלא הטמיקו כל כך בגיהנם ולא ממנו [סנהדרין קי.]. כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה. בקול רוה"ק שבה למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנבואות [בראשית כא, יב]. שהיתה מתנבאה כשהיא אחות אהרן. עד שלא נולד משה והיינו הנגיאה אחות אהרן [סוטה יב:]. אין לו אלא לב אחד. כעין מום יש בו כגון בעין האגוז והגפן ואין לו אלא בעין האמצעי הזקוף ועולה וגדל למעלה ולא בחריותיו ומכבדותיו [סוכה מה:].

מסורת הש"ס עם הוספות

פא) ערכין דף י: ע"ש, פב) שם, פג) [ערכין י: ע"ש היטב], פד) סנהדרין קי., פה) סנהדרין סט:, פו) [סוטה יב: ע"ש], פז) [סוכה דף מה:], פח) כריתות ו. הוריות יב., פט) ברכות י., צ) ברכות י. ע"ש, צא) אסתר ד ג, צב) הלכות הספד, צג) פרק כ-כא ע"ש, צד) תנחומא ריש פרשת שלח, צה) ספרי ריש פרשת וזאת הברכה, צו) מ"א יג ב, צז) דה"ב כה טו, צח) דה"ב יא ד, צט) ש"א טז יג מ"א א לט, ק) ש"א י א מ"ב ט ג, קא) נדה דף יט., קב) סנהדרין לד: ע"ש.

הגהות הב"ח

(ח) גמ' אמר ר' יהושע בן קרחה קל וחומר ומה מעבדות לחירות: (ב) שם הלל נמי נימא אמר ר' יצחק לפי שאין וכו' שבחולה לארץ והרי יציאת מצרים דנס שבחולה לארץ ואמרי' הלילא התם כדתניא עד כל"ל: (ג) שם קרייתא זו הלילא מתקיף לה רבא מי דמי בשלמא התם: (ד) רש"י ד"ה בין לר' נחמן וכו' הלל הס"ד ואח"כ מ"ה לא הוכשרו: (ה) ד"ה נבואה וכו' ובהלכות גדולות הן מנויין ורובן יש ללמוד מסדר עולם וכו' קרא על המזבח וכו' בימי יאשיה לפניה וירמיה ואורייה מקרית יערים ליהויקים בגולה יחזקאל דניאל: (ו) ד"ה פתילות למקדש. למשכן שילה כה] בשעה שבני אדם באין ליטול עצה ממנה יושבת תחת תומר שלא תשב עמהם בסתר משום יחוד שהוא גבוה ואין לו לא ואין אדם יכול להתייחד שם עמה כמו בבית ותחת שאר אילנות יש צל שיש להם ענפים סמוך לעיקרן הס"ד: (ז) [מכת"י גמ' שלופום ודואות זו אם זו]:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה נבואה כו' אברהם כו'. נ"ב אבל בסדר עולם לא תשיב אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן עלי שלמה נריה מחסיה וחשיב במקומם ג' בני קרח אסף והימן ואיתן וידותן וזכריהו הכהן ודניאל כי לא תשיב במ"ח נביאים רק אחר מות משה אף שבנביאות תשיב כי לא היו רק ז' וכן נריה ומחסיה לא נכתבו נביאתן ולא נקראו נביאים וכן עלי ושלמה וע"ל ט"ו בדוך בן נריה כו': [ב] שם בסה"ד שנים לא ידעתי. נ"ב וסס מגני ועולד:

הגהות וציונים

פ] צ"ל אותו, וכ"ה בע"י (יעב"ץ): ג] בכת"י ובע"י ובכל הראשונים נוסף אפילו אות אחת: ג] עיין רי"ף ורא"ש (גליון): ד] גי' רי"ף ורא"ש מתקיף לה רבא מי דמי בשלמא (גליון), הנוסח "מתקיף לה" כ"ה בכל הדפו"י ומהרש"א הגיה כלפנינו, וכן הלשון יפה וכמו שהוא בערכין (דק"ס): ה] יש להוסיף ואי"ר אבהו, וכ"ה בע"י ובכת"י (רש"ש): ו] בע"י ובקצת כת"י נוסף מאי מן הרמתים: ז] [צ"ל וגו' אחות אהרן ולא וכו'] (גליון): ח] [צ"ל למשכן, וכן איתא בילקוט] (גליון), ובכת"י למשכן שילה: ט] [צ"ל אבי שלום ועי' תוס' יומא לח ע"ב ד"ה דלא ותוס' כתובות קד ע"ב ד"ה שני] (גליון): י] בכת"י ובע"י נוסף אל תקרי אין צור אלא אין צייר וכו': יא] בכת"י ובע"י וכי רואין: יב] [צ"ל החזירתן] (גליון): יג] בכת"י וברש"י שבע"י נוסף כאן דיבור ולא הותירו. מצוה: יד] ברש"י כת"י איתא כהוגן רבא אמר (דק"ס), עי' אות ד (ועי' מהרצ"ח בילקו"מ): טו] ברש"י שבע"י לא אמרינן: טז] קרא אל המזבח יעדי החוזה בד"ה ב ט ואפשר עידו החוזה הנזכר בד"ה ב יב היינו יעדי (גליון): יז] עיין בילקוט מפרשים: יח] בן דדָוָהe מְמֶרֻ̣ה, דה"ב כ, לז: יט] ושנים לא ידעתי א' עודד הנביא ד"ה ב ט"ו לפי פי' רד"ק ואחד חנני הרואה ד"ה ב ט"ז שהתנבא על אסא ולפי פשוטו כשמזכיר הנביא בשמו ושם אביו בנבואה בידוע שהוא נביא בן נביא וא"כ עזריה בן עודד ויהוא בן חנני נחשבים לנביאים המה ואביהם גם יש לחשוב זכריה בן יהוידע הכהן ד"ה ב כ"ד גם עודד הנביא שהתנבא בימי פקח בן רמליהו דה"ב כ"ח (גליון): כ] ברש"י שבע"י לשון גובה: כא] בכת"י רואין (ועי' אות יא): כב] נגד השמש ודוד אמר אם אשאיר לנבל מכל אשר לו עד אור הבקר (גליון): כג] צ"ל כל הפרשה שכולה נבואה (רש"ש): כד] עיין לקמן (טו, ב) בדרשה דשבעים בלחם נשכרו ובפרש"י (רש"ש): כה] נראה דחסר התיבות הס"ד ואח"כ מה"ד משום יחוד. בשעה וכו' (וכ"ה ברש"י שבע"י):

תורה אור השלם

א) וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן בֶּן הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר הַיְּהוּדִים:
[אסתר ג, י]

ב) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ:
[תהלים קיג, א]

ג) וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן הָרָמָתַיִם צוֹפִים מֵהַר אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶן יְרֹחָם בֶּן אֱלִיהוּא בֶן תֹּחוּ בֶן צוּף אֶפְרָתִי:
[שמואל א' א, א]

ד) וּבְנֵי קֹרַח לֹא מֵתוּ:
[במדבר כו, יא]

ה) וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת אַבְרָם שָׂרַי וְשֵׁם אֵשֶׁת נָחוֹר מִלְכָּה בַּת הָרָן אֲבִי מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה:
[בראשית יא, כט]

ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם אַל יֵרַע בְּעֵינֶיךָ עַל הַנַּעַר וְעַל אֲמָתֶךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע:
[בראשית כא, יב]

ז) וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאן כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת: [שמות טו, כ]

ח) וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה יֵּעָשֶׂה לוֹ:
[שמות ב, ד]

ט) וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת לַפִּידוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא:
[שופטים ד, ד]

י) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תֹּמֶר דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית אֵל בְּהַר אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַמִּשְׁפָּט:
[שופטים ד, ה]

כ) וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמַר עָלַץ לִבִּי בַיְיָ רָמָה קַרְנִי בַיְיָ רָחַב פִּי עַל אוֹיְבָי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ:
[שמואל א' ב, א]

ל) אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ וְאֵין צוּר כֵּאלֹהֵינוּ: [שמואל א' ב, ב]

מ) וְהָיָה הִיא רֹכֶבֶת עַל הַחֲמוֹר וְיָרְדָה בְּסֵתֶר הָהָר וְהִנֵּה דָוִד וַאֲנָשָׁיו יֹרְדִים לִקְרָאתָהּ וַתִּפְגֹּשׁ אֹתָם: [שמואל א' כה, כ]

ליקוטי רש"י

ויסר המלך את טבעתו. הוא מתן כל דבר גדול שישאלו מאת המלך להיות מי שהטבעת בידו שליט בכל דבר המלך [אסתר ג, י]. רבי יהושע בן קרחה. הא דגרסינן בכוליה הש"ס רבי יהושע בן קרחה היינו בן של ר"ע כדגרסינן המס (שבועות ו.) אמר לו ר' יהושע בנו של ר"ע לר"ע [בכורות נח. ע"ש בתוס']. יהושע בנו של ר' עקיבא הוא יהושע בן קרחה שר' עקיבא קרא היה כדאמרי' בבכורות (נח.) תון מן הקרא הזה [שבועות ו.]. קרייתא. קריאת המגילה [ערכין י:]. ובני קרח לא מתו. הס היו בעלה מחלה ובשעת המחלוקת הרחיקו בלבם לפיכך נתבצר להם מקום גבוה ושבו שם [במדבר כו, יא]. נתבצר. מלשון (ישעיה כז) עיר בצורה המקין להון הקב"ה מקום גבוה שלא העמיקו כל כך בגיהנם ולא ממנו [סנהדרין קי.]. כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה. בקול רוה"ק שבה למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנבואות [בראשית כא, יב]. שהיתה מתנבאה כשהיא אחות אהרן. עד שלא נולד משה והיינו הנגיאה אחות אהרן [סוטה יב:]. אין לו אלא לב אחד. כעין מום יש בו כגון בעין האגוז והגפן ואין לו אלא בעין האמצעי הזקוף ועולה וגדל למעלה ולא בחריותיו ומכבדותיו [סוכה מה:].